

Kjerag, 52 timmars solomaraton

Reseberättelse

- Äntligen torsdag, sista arbetsdagen före semestern. Nu har jag två veckor framför mig i "klättringens tecken". 50 timmarnas arbetsveckor i markanläggningsfirman i Oslo har satt sina spår i både rygg och armar. Förutom en bra slant i reskassan har arbetet också gett bra klätterträning. Att greppa 10 kilos stenplattor en hel dag ger lite för underarmarna. Den fysiska styrkan skulle bli bra för förverkligandet av den idé som rört sig inne i mitt huvud sedan länge - att repsola leden Hoka Hey på Kjerag med dess dryga 900 meter klättring eller 22 replängder.

Idén att sola en bigwall har länge funnits i mitt huvud och på senare år har den vuxit sig allt starkare. För två år sedan gjorde jag ett försök på Trollväggen. Jag var då uppe vid introsvat till Svenskledden men vädrets makter och mitt psyke satte stopp för försöket. Förra året hade jag bara Trango Tower tankar i mitt huvud. Men nu var det dags för Kjerag!

För bara en månad sedan skaffade jag mig min första svenska bil, en Volvo 240. Jag har länge drömt om att fylla min egna bil full med klätterprylar och sticka iväg. Resan från Oslo till Lysefjorden (Kjerag) i Rogaland är inte så lång ca 400 km men tid tar det, ca sex timmar på slingriga norska vägar. Man får också verkligen se upp för varningsskyltar för krokig väg. För även om man inte tror att det kan bli krokigare så kan det faktiskt det.

- Jag passade på att stanna en dag på Sirekrok, som är liten cragklippa bara några mil från Lysefjorden. Här träffade jag en del svenska klätterentusiaster, Thomas Hansson, Sofia Sandgren, Anna Gorgne och Peter Lundberg som var på "träningsvecka" här. Sirekrok är en mycket praktisk liten klippa. Trots att man är på Skandinavien regnigaste plats finns det ändå möjlighet att klättra torra leder eftersom klippan hänger över 1-6 m. Klippan har faktiskt bara en nackdel och det är att personer som inte klättrar grad 6+ och över inte har så mycket här att göra. (för mer inf. om klippan se tidningen JUG). - Här i Sirekrok teamade en annan svensk klätterentusiast upp med mig, Lars Söder. Vi slog följe samma kväll ner till Lysebotten, som byn heter i änden av Lysefjorden. Den sista vägsträckan går genom ett otroligt kargt landskap med blanka stenhällar och inte ett träd så långt ögat kan nå. Det ser ut som om istiden försvann igår. Alldeles innan serpentinvägen börjar sin nedstigning finns det en utsiktspunkt där man bara måste stanna. Utsikten kan väl jämföras med vissa vyer i Yosemite i USA "The valley". Skillnaden är att man här blickar ut över en nästan jungfrulig dal med endast en handfull gjorda turer. Jag är övertygad om att här kommer många klättrares nytursdrömmar att gå i uppfyllelse, såväl bigwall- som sportklätterturer. Efter 27 kurvor på serpentinvägen var vi äntligen nere i Lysebotten. Vi tog in på campingen, som verkligen har fått sig ett uppsving sedan dalen blev världskänd för sin sk base-hoppning (fallskärmsbassäng) från Kjerag. Vi träffade en mängd base-hoppare men faktiskt inte en enda klättrare. Alla hade flytt dalen p.g.a. det dåliga vädret.

Varför.....?

Det tunga molntäcket som legat som ett lock över dalen sprack upp nästa morgon och solen visade sig. Det skulle bli en fin dag. Det började spritta i kroppen på mig - jag ville iväg. Jag såg att Lars ville detsamma men jag hade redan tidigare tackat nej till tre andra erbjudanden om sällskap uppför klippan. Så Lars fick invänta en annan repkamrat från Oslo. Det kan tyckas konstigt att tacka nej till sådant erbjudande när man vet att allting kommer att bli mycket jobbigare och ta längre tid om man är ensam men det var just det som var grejen. Det var just den utmaningen / erfarenheten att lösa alla problem som kan uppstå själv, det var den jag var här för.

Jag tycker om bredden inom sporten, allt ifrån sport-, alpin-, aidklättring mfl. Att själv vara tvungen att lösa alla problem som uppstår på en storvägg var en ny utmaning för mig och bara ett led i min egna klätterutbildning. Dessutom skulle det självklart öka mitt självförtroendet och kanske också stimulera mitt ego. Ryktet om att jag skulle klättra uppför berget själv och att det skulle ta ca två dagar spred sig ganska snart på "fallskärmcampingen" - "Ner tar det bara 15 sekunder." sa en hoppare och skrattade. Jag pratade lite med honom och vi kom snart in på samtalsämnet fallskärm kontra klättring. Jag förklarade att som inbiten klättrare tycker man det är "kardinalfel" att släppa taget och utsätta sig till det fria fallet. Hela diskussionen slutade dock i ömsesidig förståelse och respekt för våra sporter och vi kom än en gång fram till slutsatsen att det finns människor till allt.

Jag bestämde mig för att börja klättringen redan samma dag medan det ännu var bra väder. För en sak är säker, jag hatar att börja en klättring i regn. Jag kände att förra sommarens soliga expedition till Trango Tower satt i kroppen än, så i år gjorde det inget om det skulle bli lite sämre väder. För att komma till Kjerag måste man åka båt i ca tio minuter. Kaptenen var en amerikan vid namnet Tracy. I båten fanns förutom jag, fyra fallskärmshoppare som skulle ut för att studera landningsplatsen. Efter att jag klivit i land och hört det sista ljudet av båten på väg tillbaka infann sig ett obeskrivligt lugn. Nu var det bara jag och framför mig reste sig Kjerags vägg 900 m upp i skyn. Hoka Hey, den led jag hade tänkt att klättra, är nästan identisk med Solsemestern som Jan Stenström och Franz Fischer gjorde -96 i tron att de gjorde en nytur. Men bara ett par veckor tidigare hade ett par lokala klättrare klättrat samma led. Skillnaden mellan de två turerna blev bara fem replängder i början. Även om Jan och Franz inte blev förstabestigare så gjorde de ett fint arbete på leden med många bra fasta firningspunkter. Något som gav mig anledning att skicka dem en uppskattande tanke mer än en gång. Jan och Franz fick ta emot mycket onödigt skitprat i tidningen Norsk klattring, men jag är övertygad om att deras bedrift har bidragit till att denna led kommer att bli en av de mest populära på berget. Ett stort tack till Jan och Franz för hjälpen med att ha etablerat en av Nordens finaste långturer!
Jag hoppas att det inte var sista gången svenskar ger sig i kast med nyturer i området.

Klättringen börjar

Klättringen började kl 15.30. De första replängderna fick mig att tänka på citatet i Bergsport om berget -"5.9 Djungel" men jag tyckte ändå det var fin och "frodig" klättring och det var bara skönt med en lugn start. Fjärde replängden (drömhörnet) var en helt fantastisk fyrstjärnig layback-spricka. På den sjätte replängden dök det upp en frodig gräshylla där jag bestämde mig för att slå läger för natten. Klockan var nu 21.00 och det började skymma. Fjorden låg alldeles stilla under mina fötter. Ytterligare ett sådant där lugn spred sig i kroppen och jag tog upp min flöjt och spelade några låtar ut över fjorden. Spilåpipan, som den egentligen heter, följer

nuförtiden alltid med mig på turer och är ett perfekt "klättringsinstrument". Efter att ha lagat lite pasta och druckit en halv liter sportdryck tände jag min Energizerpanlampa för att studera replängderna jag skulle göra följande morgon. Jag somnade som en stock och vaknade nästa morgon i dis och dimma. En stor svart snigel gled i sakta mak över mitt goretexöverdrag. Jag var inte så hungrig men en yogurt och lite musli smakade ändå bra. Jag startade klättring vid 8 tiden. De första tre replängderna var ganska långa och tunga och det började bli lite luft under fötterna.. Dimman och diset lättade efter en stund och jag insåg att det skulle bli ytterligare en fin dag. Replängd efter replängd försvann under mig, den ena finare än den andra. Jag måste erkänna att det var en otrolig känsla att hänga där alldeles ensam och titta ner på min säkerhetskompis, som bestod av min 45 liters Arcteryxsäck och några kilar och friends- "Säkring klar?" Ja, det var faktiskt så att jag pratade lite för mig själv. Det är en bra metod för att hålla sig lugn och modet uppe. När jag befann mig uppe på den största hyllan på leden hörde jag ett dån i luften bakom mig. Den här gången blev jag inte rädd för jag visste att det inte var någon fallande sten utan bara ett par galna BASE-hoppare som susade förbi. Deras fallskärmar vecklade ut sig med ett brak ca hundra meter nedanför mig. Bilfärjan nere i fjorden hade som vanligt stannat för att visa turisterna ombord hela spektaklet och gav ett välkomsttut varje gång någon landade på den lilla gräsplätten nedanför.

Mitt mål var att hinna ytterligare minst fyra replängder denna dag. Jag tittade upp för att se vart jag skulle ta vägen. Vägvalet var självklart. Framför mig såg jag en sprickformation som sträckte sig rakt upp för väggen i närmare 200 meter. Dagens fyra sista replängder var av mycket bra kvalité. Jag önskade bara att jag hade kunnat friklättrat mycket mer. De skulle uppskattningsvis hålla grad 7+ . När jag kom upp till hyllan, som jag hade tänkt att övernatta på, upptäckte jag att den var mycket mindre än jag trott, bara ca 60 cm bred och lutade dessutom lite utåt. Tunga moln täckte nu himlen och jag kände de första regndropparna. Jag tog faktiskt emot regnet med glädje, till att börja med, för jag var ganska törstig och nu behövde jag inte snåla med vattnet. Jag kröp ner i mitt överdrag men insåg snart att det var mycket svårt att hålla sig torr. Det rann vatten ner längs säkringsrepet och in i sovsäcksöverdraget. Jag konstaterande att denna natt skulle nog inte bli den skönaste i mitt liv. Jag bestämde mig för att ringa på min mobiltelefon hem till kompisens Jens i Sverige. -"Har ni fest eller!" frågade han. -"På sätt och vis, men brudarna och chipsen fattas" svarade jag. En rekommendation är att tänka sig för både en och två gånger innan man använder mobiltelefon under en "missärbivac" - tillvarokontrasten kan lätt bli för stor.

Toppdag

Klockan sex påföljande morgonen startade jag klättringen igen, efter att ha hållt ut över en liter vatten ur mitt "goretexöverdrag". Regnet fortsatte men jag hade inte en tanke på att vända. Jag hade snarare toppvittring för nu visste jag att det bara var ca 5 replängder kvar. Efter första replängden hittade jag en liten grotta som jag precis fick plats i. Det var skönt att komma ifrån regnet ett tag, jag plockade bort några små snigelbarn från min jacka, och bestämde mig för att stanna här för att vila ett tag och laga lite pasta för att få upp lite energi till de sista replängderna. Dessa visade sig vara otroligt ihållande och ganska branta. Vid det här laget började jag bli ganska trött och jag sa till mig själv flera gånger att - ta det bara lungt och tänk dig för, du har hela dagen på dig. Replängderna tog ca två timmar att forcera. Armarna började bli mycket tunga efter all jommarering med en blöttung ryggsäck . När jag bara hade ett hundratal meter kvar flög de sista hopparna förbi. Nu var de så nära mig att jag kunde

se deras ansiktsuttryck.. Någon hoppare kom på rygg medan en annan gjorde volter. Det fanns ingen hejd på deras konst i luften.

Tillbakamarsch

Efter en sista fin utstegskaminklättring stod jag på toppen klockan åtta på kvällen. Det var nu den 4 augusti. Jag såg fram emot att komma tillbaka till campingen och slänga i mig god mat, kallt öl och inte minst ta mig en varm dusch. Det är just det här som är en av anledningarna till att man vill ge sig i kast med sådana här marathontkättringar - när man kommer hem igen njuter man av så enkla ting. Man blir en livsnjutare som tar vara på de goda stunderna i livet och därmed också kan ta motgångar lättare - tror jag i alla fall.

Från toppen skulle det ta två timmar att gå till parkeringen men den tiden var nog beräknad vid fint väder och god kännedom om vägen. Här stod jag nu dyngblöt ända in på kalsongerna i svepande dimma och regn, inte långt kvar till skymningen. Enligt vägbeskrivningen jag fått skulle jag följa klippkanten och komma på den rösade leden. Jag hittade den efter ett par timmar. Dimman varierade i täthet, ibland såg jag bara några meter framför mig, för att sedan helt plötsligt se ett hundratal meter. Det hela blev ganska kusligt när mörkret också föll. Det kändes som att vandra i något slags månlandskap med klipphöllor där avgrunder och sprickor plötsligt kunde dyka upp. Plötsligt hade rösarna försvunnit. Jag insåg nu att jag var helt borta. Jag visste inte ens på vilken sida om mig som fjorden låg. En speciell känsla spred sig i kroppen. Det slog mig att jag aldrig hade gått vilse på riktigt förut. Jag skrattade lite för mig själv åt den situation jag nu befann mig i.

Mötet med fåret

Jag skulle bli tvungen att invänta gryningsljuset. Satte mig på en sten en stund och slumrade till men insåg snart att jag var tvungen att röra på mig för att hålla värmen uppe. Jag kom att tänka på Lars Cronlund som inte hittade vägen ner från Everest och som fick gå och trampa runt en hel natt för att invänta ljuset. Skönt att man inte är på 8000 m.ö.h tänkte jag positivt. Regnet smattrade mot min och blåsten ökade i styrka, jag började se allvaret i situationen. Det var inte särskilt kul längre. Klockan närmar sig 0400. Jag var nu så pass trött och utmattad att jag hade börjat höra saker i min omgivning som jag visste inte fanns där, som ljudet från motorbåtar och bilar. När jag som bäst stod och funderade på vad det är som höll på att hända med mig började jag höra klockor. Nu är det klippt på allvar tänkte jag men den här gången var det ingen hallucination utan bjällran på ett får. Plötsligt dök det upp ur dimman och tittade med förvånade ögon på mig. Jag försökte fråga om närmsta väg till parkeringen men jag fick inget svar. Fåret vankade bara vidare in i dimman igen och försvann.

Gryningen kom och jag hittade den rösade leden igen. Efter en stunds inre resonemang och med hjälp av uteslutningsmetoden bestämde jag mig också för åt vilket håll jag skall gå. Efter ytterligare en timmes stapplande nådde jag äntligen parkeringen och min bil. Jag började nästan gråta av lycka. Mina fötter och tår värkte. För även om ett par Boreal invernklätterskor är sköna så är de inte riktigt gjorda för en tolv timmars vandring. Med ännu en upplevelse i ryggen klev jag in i min bil och körde ner till campingen där jag avnjöt två stora hamburgertallrikar. Sedan stöp jag i säng för att vakna upp ca 12 timmar senare med ett litet lende på läpparna. Denna "karamellen" kan man suga på ett tag.....

